

Sem en Immer

Ik heb een broertje. Hij heet Mortimer en hij is acht jaar oud. Hij heeft wit haar en blauwe ogen en een kuiltje in zijn ene wang. Ik vind hem het mooiste wat er bestaat. Ik hou gewoon zoveel van hem! Soms doet hij natuurlijk stom, maar toch hou ik van hem. Zelf heet ik Samuel. Ik ben elf jaar oud en heb donker haar. Ik vind dat ik er heel gewoon uitzie.

Mortimer en ik wonen bij Tyra. Wij werden haar pleegkinderen toen onze echte ouders doodgingen. Dat is nu al lang geleden. Ze kregen een of andere ziekte en opeens waren ze er niet meer. We woonden eerst een paar jaar in een kindertehuis, en op een dag stond Tyra op de drempel naar ons te kijken met haar bleke ogen.

‘Nu gaan jullie bij mij wonen, jongens,’ zei ze.

‘Is het mooi bij jou?’ vroeg ik.

‘Jazeker,’ zei ze. En we gingen op weg.

Het was een zonnige lentedag toen we door de stad wandelden op weg naar ons nieuwe huis. Er bloeiden paardenbloemen op de dijk. Mortimer bukte om er

een te plukken. Hij gaf de bloem aan Tyra. Ze lachte, ook al was de steel veel te kort, en ze zei: 'Dankjewel.' En ik vond haar lief en was blij dat we bij haar gingen wonen.

Maar na die dag lachte ze niet meer, en de kamer die ze had, twee trappen op vanaf de binnenplaats, was helemaal niet mooi, ook al had ze dat gezegd. Het was er donker, koud en vochtig. Mortimer en ik kregen niet eens een bed om in te slapen, maar een matras dat net achter de schoorsteen paste. De volgende dag al zei Tyra dat we nu moesten leren om te werken, want als je de honger buiten de deur wilde houden, moest iedereen meehelpen. Ook de kleintjes.

Tyra verdiende haar brood met het polijsten van nieuwzilver. Je weet misschien niet wat dat is? Je denkt misschien, als je het woord hoort, dat dat iets heel moois en kostbaars is. Maar dat is niet zo. Nieuwzilver is in feite een soort nepzilver dat ze in een van de werkplaatsen hier in onze stad maken. Ze gebruiken gewoon metaal en maken daar bijvoorbeeld een koffiepot van. En als de koffiepot klaar is, dompelen ze die in een giftige smurrie die de pot verzilvert. Dat betekent dat de pot een dun zilveren laagje krijgt, zodat hij er als een echte zilveren pot uitziet. Maar eigenlijk is het niets anders dan een simpele metalen pot in vermomming.

Hoe dan ook, Tyra was dus de thuispolijster van de werkplaats van de stad waar ze nieuwzilverwerk

maken. Elke ochtend ging ze daarheen om dingen op te halen die verzilverd waren en gepolijst moesten worden, en elke avond ging ze weer terug met de spullen die af waren. Hoe meer ze kon doen, des te beter ze betaald kreeg natuurlijk – en dus moesten Mortimer en ik leren om daarmee te helpen.

Tyra klemde een verzilverde asbak tussen haar knieën en legde uit hoe je het moest doen. Eerst nam je het schraapstaal, dat heel smal was en een klein houten handvat had, en daarmee schuurde je de asbak helemaal schoon. Daarna nam je de bloedsteen, die ook smal was en een houten steel had, en daarmee wreef je alles heel grondig nog een keer totdat het de juiste glans had gekregen. Je moest wel doorzetten, want nieuwzilverwerk liet zich niet zomaar polijsten.

‘Het duurt een paar uur voordat het klaar is,’ zei Tyra. Daarna drukte ze de asbak in mijn handen en gaf ze Mortimer een suikerpot. ‘Nu moeten jullie je best gaan doen,’ zei ze.

‘Ja,’ zeiden wij en we begonnen te polijsten.

Vanaf die dag zaten mijn broertje en ik met asbakken en suikerpotten en andere potten en koffiekannen op onze schoot en polijstten we van de vroege ochtend tot de late avond. We wreven tot onze handen pijn deden en onze ogen prikten in het zwakke licht. We polijstten zo hard dat onze nagels afbraken en ons hoofd tolde van de sterke dampen van de polijstvloei-stoffen. De jaren gingen voorbij – en hoe hard we ook

ons best deden, de werkplaats bleef maar nieuwe dingen uitspuwen die het staal en de bloedsteen wilden proeven, dus er kwam nooit een einde aan het polijsten.

Soms, als Mortimer en ik zaten te zwoegen, hoorden we kinderen op straat. We hoorden hoe ze speelden en lachten en naar elkaar riepen. Mortimer keek ernstig als hij naar die stemmen luisterde. Alsof hij luisterde naar iets wat uit een andere wereld kwam, een wereld vol geheimzinnigheden en mysteries. Als Tyra naar buiten ging, bijvoorbeeld om hout te halen of naar de buiten-wc te gaan, renden Mortimer en ik meteen naar het raam om naar die kinderen te kijken.

‘We kijken maar heel even,’ zei ik altijd.

‘Ja,’ zei Mortimer en hij knikte met zijn blonde hoofdje.

Maar bijna altijd vergaten we de tijd als we daar stonden te kijken – en dan kwam Tyra terug en werd ze vreselijk boos omdat we niet op onze plek zaten te polijsten. Soms werd ze zo boos dat ze een lelijke oude stok vol knoesten tevoorschijn haalde die achter de commode stond. Dan sloeg ze mij met die stok. Tyra zei dat ik, omdat ik de oudste was, moest zorgen dat we ons werk deden. Het deed natuurlijk pijn om klappen te krijgen, maar gelukkig sloeg ze Mortimer nooit. Ik had bedacht dat als Tyra ooit Mortimer zou slaan, ik naar haar toe zou rennen, de stok uit haar hand zou rukken en terug zou slaan. Ik zou blijven slaan tot haar

huid openbarstte en bloedde en ze op de grond lag te huilen.

Misschien vind je het wel vreselijk van mij om zo te denken. Misschien *was* ik ook vreselijk? Ik weet het niet. Ik weet alleen dat ik verschrikkelijk veel van mijn broertje hou. Ik zou het niet kunnen verdragen als iemand hem pijn deed, en ik vind het onrechtvaardig dat iemand die nog zo klein is de hele dag zo hard moet werken. Ik vind dat iemand die zo klein is ook plezier moet kunnen hebben.

Als het werk 's avonds klaar was, waren Mortimer en ik zo uitgeput dat we bijna meteen ons bed in rolden. En wanneer we dan dicht tegen elkaar aan in ons holletje lagen, fluisterde ik tegen hem: 'We doen net alsof we moe zijn, zo ontzettend moe.'

'Ja,' antwoordde hij.

'Want we hebben de hele dag gespeeld,' zei ik. 'We hebben al vanaf vanmorgen vroeg gespeeld.'

'Ja,' zei hij.

'En we hebben zoveel plezier gehad dat we vergeten zijn om uit te rusten,' zei ik.

'Ja,' zei hij. 'Zo leuk hebben we het gehad. En nu ben ik zo moe dat ik al bijna in slaap val. Maar morgen ga ik weer spelen.'

'Welterusten, Mortimer.'

'Welterusten.'

En dan sliep hij. Maar ik lag nog een tijdje wakker en keek door het raam naar buiten. Ik keek naar de

maan aan de hemel terwijl ik mijn gedachten liet dwa-
len. Ik herinnerde me niet veel van vroeger. Ik bedoel
van de tijd voordat we bij Tyra kwamen en voordat we
in het kindertehuis kwamen. Ik herinnerde me maar
twee dingen.

Het eerste was dat we een andere naam hadden. We
heetten niet Samuel en Mortimer. We heetten Sem en
Immer. Meteen nadat we bij Tyra waren gekomen,
zei zij dat onze namen niet klopten. Ze zei dat we al-
tijd al Samuel en Mortimer hadden geheten, maar dat
we misschien Sem en Immer genóemd werden. Daar-
na verbood ze onze oude namen. Je moest niet blijven
hangen in wat voorbij was, zei ze, en die namen had-
den niet eens geklopt.

Maar ik dacht toch dat Sem en Immer onze echte
namen waren. Ja, het was alsof die namen bij twee
jongens hoorden die wij echt waren. En Samuel en
Mortimer waren twee andere jongens, die we speelden
zodat Tyra niet boos zou worden.

Het tweede wat ik me herinnerde, was dat ik op ie-
mands schoot zat in een keuken. Die iemand moest wel
mijn moeder zijn geweest, denk ik. Ik herinner me niet
hoe ze eruitzag, maar ik herinner me wel wat ze zei.

‘Jij woont in mijn hart,’ zei ze.

En ik zei: ‘Is je hart een huis?’

‘Ja,’ zei ze, ‘een klein rood huisje met twee kamers.
Immer woont er ook.’

Ik legde mijn oor tegen haar borst en luisterde.

‘Wat klopt daar zo hard?’ vroeg ik.

Ze lachte en antwoordde: ‘Dat zijn Sem en Immer die op het bed springen.’

Ik dacht heel veel aan die woorden. En ik verlangde zo ontzettend naar dat huisje waarin we hadden gewoond. Ik verlangde er zo naar dat het vanbinnen pijn deed. Soms lag ik een paar uur wakker hoewel ik uitgeput was. Ik bleef maar huilen omdat we niet meer in dat rode huisje konden wonen en omdat we in plaats daarvan met die vreselijke Tyra in haar lelijke grijze stenen huis moesten wonen. Want dat rode huisje, dat was ons echte thuis. Net zoals Sem en Immer onze echte namen waren.

Op een keer, niet zo heel lang geleden, maakte ik Mortimer wakker met mijn gehuil.

‘Waarom huil je?’ vroeg hij.

‘Ik huil omdat ik zo verdrietig ben,’ zei ik.

‘Waar ben je verdrietig over?’

‘Ik ben verdrietig omdat jij en ik bij Tyra wonen. Ik ben verdrietig omdat we nooit mogen spelen. En ik ben verdrietig omdat ik je geen Immer mag noemen.’

‘Waarom wil je me Immer noemen?’ zei hij.

Ik ging rechtop zitten. Het koude licht van de maan deed me een beetje huiveren. Ik wist dat Mortimer nog heel klein was geweest toen onze ouders doodgingen en dat hij zich onmogelijk iets van vroeger kon herinneren. Maar juist op dit moment voelde het zo verschrikkelijk dat dat niet zo was. Dat alleen ik die her-

inneringen had. Wat als ik ze zou kwijtraken? Want misschien was het wel zo dat je, als je je herinneringen met geen ander mens op de wereld kon delen, uiteindelijk niet meer wist of ze echt waren?

‘Luister naar me,’ zei ik en trok hem tegen me aan. ‘Je echte naam is niet Mortimer. Dat is Immer. En ik ben Sem. Begrijp je dat? Mama en papa hebben ons die namen gegeven. Dat was toen we in een klein rood huis woonden. En toen speelden we de hele dag.’

‘Echt waar?’ zei Mortimer.

‘Ja, echt waar,’ zei ik. Ik loog misschien een beetje, want ik herinnerde me immers niet hoe alles precies was geweest. Maar ik voelde gewoon dat de dagen in het kleine rode huis gelukkig en leuk waren geweest.

‘Maar je moet begrijpen,’ ging ik verder, ‘dat we die namen niet mogen zeggen. We mogen ze alleen denken. Dat heeft Tyra besloten.’

‘Waarom heeft ze dat besloten?’

‘Ze vindt dat die namen niet kloppen,’ zei ik. ‘Maar jij en ik weten wel beter, toch?’

Hij knikte.

‘Beloof je het me?’ vroeg ik. ‘Dat je nooit zult vergeten hoe je heet?’

‘Dat beloof ik,’ zei hij.

Toen hield ik hem weer tegen me aan in het koude licht van de maan. En terwijl ik mijn neus in zijn blonde, donzige haar stopte, zei ik: ‘Zullen wij altijd elkaars beste vriend zijn?’

‘Ja,’ zei hij. ‘Dat beloof ik.’

En zo begon het. Het kwam door onze echte namen. Ja, als ik Mortimer er nooit aan had herinnerd dat hij eigenlijk Immer heette, dan was wat ik nu ga vertellen nooit gebeurd. Ik weet niet of je alles gelooft, want het is een merkwaardig avontuur geworden – en gevaarlijk ook. Maar het hele verhaal is waar, en koningin Indra zei tegen mij dat het niet slechts één keer verteld wordt maar vele duizenden keren. Ze zei dat het tot de dag van vandaag verteld wordt. Ja, overal ter wereld vertellen de mensen elkaar elke dag het verhaal van het Land van de halfdraaken.